

[Program](#)
[Politika](#)
[Glasba](#)
[Kultura](#)
[Družba](#)
[Univerza](#)

(<https://radiostudent.si/sites/default/files/slike/2022-06-06-narobe/na-robu-glasbene-prakse-138334.jpg>).

SPECIFIKE UMEŠČENOSTI

(/GLASBA/KOMENTAR-NA-GLASBO/SPECIFIKE-UMESCENOSTI)

[LUKA HREŠČAK \(/LIJUDJE/LUKA-HRE%C5%A1%C4%8DAK\)](#) / 6. 6. 2022 - 14.00

/ [KOMENTAR NA GLASBO \(/HTTPS://RADIOSTUDENT.SI/GLASBA/KOMENTAR-NA-GLASBO\)](#)

Spolzka in konkretnim opredelitvam izmikajoča se praksa muziciranja, ki ji najpogosteje pravimo svobodno improvizirana glasba, se je v zadnjih dveh desetletjih plodovito razrasla tudi na domačih tleh. Ni prišla kar naenkrat in pot do formacije v današnjo »sceno« je fascinantna že sama po sebi. Je dolga, polna notranjih ter institucionalnih trenj in raznorodnih intermedijskih angažmajev različno podkovanih akterjev. Od slednjih jih ni malo takšnih, ki na sceni ostajajo prominentni še danes, tudi izrečno takšnih, ki nase vežejo bolj ali manj subtilne, nekoliko ali povsem protislovne oznake genialnosti, malone zvezdnitstva. Odbijajočih se dvojnosti tej glasbeni praksi in z njo povezani sceni ne manjka: idiomatično – neidiomatično, hipnost – dolgoročnost, hierarhičnost – egalitarizem in navsezadnje: glasba – neglasba.

Ravno mnoštvo teh protislovij ima zmožnost to razgibano glasbeno početje preleviti v neprimerljivo dinamično diskurzivno polje. O svobodno improvizirani glasbi se je v preteklosti razpravljalo velikopotezno - med drugim tudi oz. še zlasti na **Radiu Študent**.

Danes se situacija v več pogledih spreminja. Skladno z zgodovinskim trenutkom, pravzaprav – nobeno večje presenečenje. Pa se vselej zdi, da si je mutacije v času treba vedno znova priznati in jih takoj zatem še nasloviti, preden nas v valu novih razsežnosti znova povozijo. Storimo torej to in si ob tem za vodilo vzemimo zbornik *Narobe / Na robu glasbene prakse*, ki ga je januarja letos založil in izdal **Zavod Sploh**.

Zbornik vsebuje zapise enajstih avtoric in avtorjev, enajst relativno različnih modusov obravnavanja scene in njej notranjih ambivalenc, zgodovinskih zaznamovanosti in izzivov v *tukaj in zdaj*. V veliki meri se zdi, da so perspektive in pristopi piscev in pisk vezane tako na njihovo pozicioniranje znotraj scene kot na zunanje življenjske angažmaje in službe, ki jih avtorji in avtorice opravljajo. Zato bo tudi pisec pričujočega besedila opredelil specifike svoje umeščenosti, predvsem da si jih bo lahko v nadaljevanju nastavil za izhodišče svojih razmislekov.

Pisec, rojen v vstopnem letu novega milenija, se je s svobodno improvizirano glasbo začel spogledovati pred slabim letom, v vlogi recenzenta oz. interpreta pa je bil pred njo prvič postavljen šele pred nekaj meseci. Njegov kritiški aparat je torej v procesu izgrajevanja – ali bolje – prilagajanja na glasbeno prakso, ki od njega in njegove tehnološko nadvse specifično omikane generacije terjaja tuj način motrenja. To tujost lahko v prvi vrsti beremo kot simptom zgodovinskega trenutka in novih politično-ekonomskih danosti, hkrati pa kot boleč trn v peti za sceno svobodne improvizacije.

Zvočnost in splošna narava svobodno improvizirane glasbe sta v temeljnem nasprotju z načini poslušanja, beri *konzumiranja* glasbe, ki so vzporedni vedno trši hegemoniji pretočnih platform. Povprečnemu mlademu poslušalcu, usidranemu v projektno osmišljanje življenja, v spontano, že banalizirano ideologijo neoliberalizma je dogodek svobodno improvizirane glasbe nekoliko neprivlačen, če ne že v polni meri brezpredmeten. Po naravi ni spektakelski, ne nudi kratkoročno učinkovitih dopaminskih injekcij, je *proces* z zdrsi, nepričakovanimi razpleti, skratka, je simbolično, pa tudi povsem konkretno nasprotje sodobnim, na vsesplošno poblagovljenje vedno bolj navajenim načinom življenja.

Četudi se domača scena lahko pohvali z angažiranim podmladkom, ki izstopa tudi v evropskem merilu, velja tehtno premisliti o prihodnosti polja svobodno improvizirane glasbe, saj se zdi, da jo zgodovinski trenutek lahko pahne v še njej sami nelagodno pozicijo obrobnosti. Če pogledamo samo aktualni trend zapopadanja te glasbene prakse v alternativnih medijih. Interes mlajše kritiške misli z leti občutno upada. Slednje nujno ne preseneča, saj so to isti kulturni kritiki, glasbeni novinarji, ki morajo poleg mizerno plačanega novinarskega dela bržkone opravljati še najmanj dve »konkretnější« službi, da lahko odplačajo povprečno najemnino v sodobni Ljubljani, in še kakšno več, če želijo hkrati še relativno spodobno jesti.

Diskurz je ohlapen, zreduciran na interpretacije in vtise s pokritih koncertnih dogodkov, temeljitejših razprav praktično ni. Zdi se, da ni ne časa ne volje za korenitejša motrenja tako izrazito heterogene in v današnjih razmerah pravzaprav radikalno odstopajoče glasbene prakse. Seveda imamo izjeme in zgledne primere – na **Radiu Študent**, na portalu **Centralala**, pa tudi na spletni **Novi muski** navsezadnje. A padajoči trend ostaja jasen. Prav tako kot dejstvo, da angažmaji za razprave in refleksije dejansko v večini primerov pridejo od znotraj, od aktualnih akterjev na sceni. In ja, produkt tovrstnega angažmaja je tudi zbornik *Na robu glasbene prakse*.

Namenoma smo se do sedaj izogibali vrednotenju tega skupka vsebinsko heterogenih, a bogatih zapisov. Avtor, ki je v kontekstih svobodno improvizirane glasbe še zelenec, se težko kritično pozicionira do nabora besedil neprimerljivo izkušenejših avtorjev in avtoric. Ravno zato se je zdelo prikladneje izhajati iz lastne pozicioniranosti. In prav ta specifična umeščenost z izhodiščem v izkušnji sodobnega študenta in vedoželjnega kritika v povojih nam v nadaljevanju vselej dovoljuje podati nekaj refleksivnih trditev.

Z vidika neizkušene, a zvedavega glasbenega navdušenca lahko zbornik zagotovo predstavlja eno optimalnejših vstopnih točk na polje svobodno improvizirane glasbe. Kar nekaj prostora je namreč namenjenega periodizaciji domače scene in sploh nadvse informativni vsebini, podani tudi na podlagi izkušenj iz prve roke. Tudi pred raznorodne notranje diskrepance scene je bralec precej hitro postavljen, vendar na produktiven, uvideven način. V drugem pogledu istega subjekta prej tisti bolj interpretativno naravnani trenutki delujejo nekoliko zmedeno. Morda bi na njihovem mestu bistveno bolje stale dodatne, na aktualne družbene konstelacije navezujoče se vsebine.

Da ne bo pomote, tudi o aktualnih težavah scene teče beseda. Vendar se preprosto ne moremo ogniti splošnemu manku konkretnjšega razpravljanja o poziciji svobodno improvizirane glasbe v kontekstu občutnega trenda upadanja interesa mlade glasbeno-kritične in laične srenje. To so stvari, o katerih bo v prihodnosti treba razpravljati. Vpadljiva koprena tužosti, ki obkroža svobodno improvizirano glasbo, je čedalje gostejša. Slednje je samo po sebi nikakor ne obsoja na smrt, je pa treba priznati, da je medgeneracijska in z njo diskurzivna diskontinuiteta vselej lahko močan udarec ontološki trdnosti scene.

AKTUALNO-POLITIČNE OZNAKE:

[NOVA GLASBA /OZNAKE/NOVA-GLASBA/](#)

[SVOBODNO IMPROVIZIRANA GLASBA /OZNAKE/SVOBODNO-IMPROVIZIRANA-GLASBA/](#)

LETO IZDAJE:

[2022 /LETA/2022/](#)

AVTORJI:

[LUKA T. ZAGORIČNIK /USTVARJALCI/LUKA-T-ZAGORICNIK/](#)

[IČO VIDMAR /USTVARJALCI/I%20C4%8D0-VIDMAR/](#)

[PRIMOŽ TRDAN /USTVARJALCI/PRIMO%20C5%BE-TRDAN/](#)

[IDA HIRŠENFELDER /USTVARJALCI/IDA-HIR%20C5%A1-ENFELDER/](#)

[MIHA ZADNIKAR /USTVARJALCI/MIHA-ZADNIKAR/](#)

[MUANIS SINANOVIČ /USTVARJALCI/MUANIS-SINANOVI%20C4%87/](#)

[PIA BREZAVŠČEK /USTVARJALCI/PIA-BREZAV%20C5%A1%20C4%8DEK/](#)

[ŠPELA TROŠT /USTVARJALCI/%20C5%A1PELA-TRO%20C5%A1T/](#)

[NINA DRAGIČEVIČ /USTVARJALCI/NINA-DRAGI%20C4%8DEV%20C4%87/](#)

[ALEŠ ROJC /USTVARJALCI/ALE%20C5%A1-ROJC/](#)

[ŽIGA PUCELJ /USTVARJALCI/%20C5%BEIGA-PUCELJ/](#)

INSTITUCIJE:

[ZAVOD SPOLOH /INSTITUCIJE/ZAVOD-SPLOH/](#)

[LUD ŠERPA /INSTITUCIJE/LUD-%20C5%A1TERPA/](#)

https://www.facebook.com/sharer.php?u=https://radiostudent.si/glasba/komentar-na-glasbo/specifike-umescenosti&t=Specifike_umeščenosti